

AAN500031 / SOCIÁLNÍ PATOLOGIE

ANDR / Navazující magisterské studium

2014/2015

Doc. PhDr. Helena Zášková, Ph.D.

1/1 LS; povinně volitelný předmět

Zk / 8 kreditů

Předmět v přehledu seznamuje s rizikovými a ohroženými populačními skupinami s ohledem na mechanismy patogeneze sociálních odchylek a sociálních problémů. Vedle popisu a analýzy klíčových charakteristik těchto jevů představuje principy a strategie jejich prevence. Činnost v seminářích navazuje na přednášené učivo, získané poznatky prohlubuje a umožňuje jejich pochopení v širších souvislostech.

Charakteristika obsahu předmětu:

1. Předmět sociální patologie, terminologie, literatura
2. Poruchy chování, rizikové chování a sociálně patologické chování; poruchy socializace.
3. Modely partnerského soužití, věkové a vzdělanostní faktory v partnerském vztahu
4. Rodina a její patologie, funkčnost a nefunkčnost rodiny, modely J. Dunovského, D.H.Olsona, V.Riskina
5. Sexuální deviace a jejich dopad na společnost (prostituce, pornografie, sexuální obtěžování na pracovišti)
6. Agresivní chování, teorie agrese, fyziologická stránka agrese, sociální vlivy, socializační postupy, druhy agrese
7. Zvláštní formy agrese (násilí při výkonu profese, domácí násilí, druhy a formy, týrání dětí, dospělých a seniorů)
8. Sociální sítě (Facebook, Google+, Myspace, Twitter, LinkedIn) a jejich negativa (cyberbullying, cybergrooming, cyberstalking, sexting)
9. Sociální vyloučení a jeho příčiny (duševní nemoci, příslušnost k minoritě, bezdomovectví, pouliční subkultura)
10. Nezaměstnanost a chudoba, individuální a společenské souvislosti nezaměstnanosti
11. Celospolečenské aspekty závislosti na návykových látkách, návykové chování
12. Fanatismus, extremistická hnutí, sekty
13. Prevence sociálně patologických jevů; primární, sekundární a terciární prevence.

Povinná literatura:

FISCHER, Slavomil a Jiří ŠKODA. *Sociální patologie. Analýza příčin a možností ovlivňování závažných sociálně patologických jevů*. Praha: Praha: Grada 2009. ISBN 978-80-247-2781-3

GREEN, George H. a Carolyn COTTER. *Přestaňte být manipulováni: jak se zbavit*

tyranizování, šikanování a otrockého plnění příkazů. Praha: Pragma, 1999. ISBN 80-7205-694-8.

VYKOPALOVÁ, Hana. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. Olomouc: UP, 2001. ISBN 80-244-0337-4.

Doporučená literatura:

EVANS, Patricia. *Jedovatá slova: jak rozpoznat verbální násilí a jak na ně reagovat*. Brno: Computer Press, 2010. ISBN 978-80-251-2790-2.

GIDDENS, Anthony. *Proměny intimity*. Praha: Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0175-5.

HERZOG, Rupert. *Násilí není řešení: prevence násilí a management konfliktu ve školách*. Plzeň: Fraus, 2009. ISBN 978-80-7238-850-9.

KOLÁŘ, Michal. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-014-3.

KRATOCHVÍL, Stanislav. *Sexuální starosti a radosti*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-663-0.

MAREŠ, Petr. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1994. ISBN 80-901424-9-4.

MARTÍNEK, Zdeněk. *Agresivita a kriminalita školní mládeže*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2310-5.

Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních. Č. j. 20 006/2007–51. MŠMT, Praha: 2007.

POKORNÝ Vratislav, Roman BLAŽEK a Jana TELCOVÁ. *Nebezpečí sekt*. Brno: ÚPPD, 2002. ISBN 80-86568-07-5.

PRŮDKOVÁ, Taťána a Přemysl NOVOTNÝ. *Bezdomovectví*. 1. vyd. Praha: Triton, 2008. ISBN 978-80-7387-100-0.

VIDOVIČOVÁ, Lucie. *Stárnutí, věk a diskriminace – nové souvislosti*. Brno: Masarykova univerzita Brno, Mezinárodní politologický ústav, 2008. ISBN 978-802-1046-276.

WEISS, Petr. *Sexuální deviace*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-634-9.

Zkouška:

Požadavky ke zkoušce spočívají v plnění průběžně zadaných úkolů v rámci samostudia. Podmínkou připuštění ke zkoušce je zpracování a prezentování seminárního úkolu na studentem vybrané téma v rozsahu 5 stran. Pro prezentaci je možné text upravit do power pointu. Zkouška má písemnou podobu s šesti otevřenými otázkami a volnými odpověďmi.